

ՄԵՐ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐՆ ՈՒ ՄՏԱԽՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԱՐՏԱՍԱՅՄԱՆԻ ՄԵՋ

Քանի մը ամիս առաջ, Տիկին Արմենիա Բաբայան, որ Փարիզի ամենէն հուրը ու աշխատական արուեստագիտութիւններէն մին է, Կալըրի Ալպանի մէջ իր գործերու հոր ցուցադրութիւն մը եւս ըրաւ, որ ունեցաւ մեծ յաջողութիւն:

Պ. Մելգոն Քէլապաճեան, որուն ինքնատիպ ու խորունկ տաղանդը ծանօթ է մեր ընթերցողներուն, իր գործերու առաջին ցուցահանդէս մը կազմակերպեց Պ. Զատիկ Խանդատեանի հիմնած «Աշխարհագրական հրատարակութեան» Ընկերութեան» պաշտօնատեղւոյն սրահներուն մէջ: Այդ ցուցահանդէսին, որ մեծապէս գնահատուեցաւ ֆրանսացի եւ հայ գեղասէրներէն, ցուցակին յառաջաքանը գրած էր յայտնի գրագէտ ու գեղարուեստական քննադատ Կիւսթավ Քան. մասնաւոր յօդուած մը հուրիւրեց անոր Քուէսիա թերթը, յօդուածին հետ Քէլապաճեանի գործերէն մէկուն, Վիճաւանդին, վերարտադրութիւնը հրատարակելով: Փարիզի գեղարուեստական ամսագիրներէն մէկ քանին փափաք յայտնած են Քէլապաճեանի հուրիւրած ուսումնասիրութիւն մը հրատարակել բազմաթիւ վերարտադրութիւններով:

Կալըրի աը Մարսանի մէջ իր նկարներու առաջին ցուցահանդէսը տուաւ Պ. Յ. Կիւլպէնկեան, որուն Սալօնի մէջ ցուցագրած գործերէն մին արդէն գովեստով յիշատակուած էր Թան թերթի քննադատ Թիէպո-Սիտոնի կողմէ: Պ. Կիւլպէնկեան երեւան կուգայ շարք մը ընանկարներով ու քանի մը նաքիր-մօթներով: Բնանկարները՝ մեծ մասամբ Փարիզի եւ շրջակայից տեսիլներ են, և քանի մը ծովային պատկերներ Սէն-Մալոյի մէջ նկարուած: Այս նորեկը

փափուկ եւ ժուժկալ արուեստ մը ունի, ինչպէս ինքն իր ճաշակով: Իր որոշ ոճն ունեցող համեղ նկարիչ մըն է որ կուգայ աւելնալ մեր Փարիզեան արուեստագէտներու ճոխ հոյլին:

Քանի մը ամիս առաջ, Տիկին Զապէլ Արամ տուաւ Կալօի մեծ սրահին մէջ երգահանդէս մը ուր հրապուրիչ արուեստագիտութիւն իր ունկնդիրներն զմայլեցուց իր մետաղաահունչ թրթռուն ձայնին եւ սրտառու իր գեղարուեստական հրապոյրով. մասնաւորապէս սպանիական եւ հայկական երգերու մէջ, զոր արտայայտեց ջերմ ու զգայուն արուեստով մը, մեծ յաջողութիւն ունեցաւ, եւ հասարակութեան բոլոր ծափերը զինք սափպեցին իր երգած հայ ժողովրդական երգերը կրկնել:

Փոքրիկ պարուհին Օր. Ալիս Գալուքեան՝ Եէնայի սրահին մէջ տուաւ իր պարի երկրորդ ֆէսթիվալը, ուր իր կանխահաւ տաղանդը անգամ մը եւս շողացուց սպանիական, անգլիական, ֆրանսական, ուսուկան եւ հայկական պարերու մէջ:

Պէտք պիտի ըլլար ամբողջ յօդուած մը յաակացնել պատկերացնելու համար երաժշտական գործունէութիւնը զոր այս տարի եւս Օրիորդ Մարգարիտ Բաբայանի յայտ բերաւ: Պիտի շատանանք այս հակիրճ հոփերուն մէջ յիշատակելով միայն վարպետ երգչուհւոյն Պապ երաժշտութեան հուրած շահեկան երգահանդէսը, իր մասնակցութիւնը ֆրանսական ֆօլքլօրի մեծ հուսադահանդէսներու, այլապէս տարբերով կազմուած իր յատուկ ճոխ համերգը, և իր աշակերտներուն տարեկան փայլուն ունկնդրութիւնը, որ ինչպէս միշտ՝ մեծ յաջողութեամբ պսակուեցան:

Տաղանդաւոր սուս պարող Բնիպէֆի Օբերա-Քօմիքին մէջ տուած հոյակապ ֆեսթիւլալին յայտագրին մէջ հաճոյքով տեսանք որ պալէներէն երկուքին ընագրին շարագրութիւնը յանձնուած էր Պ. Լեւոն Կիւմիշէրտանին, որ նաեւ գրած էր՝ յայտագրին իբր յառաջաբան՝ Բնիպէֆի կեանքին ու գործին վրայ քննական նաւը տեսութիւն մը: Երկու պալէներու (Սփինֆաներուն ոսփին սակ եւ Պերիօսայի աւանդակայր) բնագրները՝ սիրուն արձակ քերթուածներ էին: Նոյն երեկոյթին հաճոյքն ունեցանք նաեւ ծաղիւհարեւու, Կիւմիշէրտանի գրական տաղանդին հետ, հայ վարպետ երաժշտի մը, Սպենգիարեանի, սքանչելի արուեստը, թաթարական մօթիֆներէ քաղուած գունագեղ ու հզօր նուագաշարքի մը մէջ որ կ'ընկերանար Թաթարներու օրով «պալէ»ին:

Հայ մտքի եւ արուեստի այս յաջողութեանց շարքը փակենք յիշատակելով նաեւ Պ. Զաւիկ Խանդատեանի Ալճերիոյ շքեղ աթլետը, որու պատրաստութիւնը կառավարութեան կողմէ՝ իրեն յանձնուած էր Ալճերիոյ հարիւրամեակի հանդիսութեանց առթիւ: Հասորը որ կը պարունակէ Ալճերիոյ աշխարհագրութեան, ազդագրութեան ու պատմութեան վերաբերեալ էական տեղեկութիւններն ամփոփող ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը եւ Ալճերիոյ բոլոր քարտէսներուն հաւաքածուն (հնագոյններէն մինչեւ նորագոյնները), հրատարակուած է գեղարուեստական ընտիր տպագրութեամբ եւ ճոխացած է արաբական սճով զարդանկարներով զոր յօրինած են Պ. Խանդատեանի աշխատակցող հայ գծագրիչներ: Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ Ֆրանսական Ակադեմիան այդ հատորին յատկացուցեր է ժիւլ Բամպոնի առաջարկով իր *Prix d'Académie* մրցանակը:

Պ. Խանդատեան այժմ ձեռնարկած է աւելի մեծ ծրագրի մը իրականացման, այն է պատրաստել հինգ ստուար հատորներու մէջ՝ Ազգերու Ընկերութեան անդամակցող յիսուն երկիրներու աթլետներ

րուն շարքը, մեծագիւր նկարագարող շքեղ հրատարակութեամբ, եւ այդ ծրագիրը գործողութեւն համար կազմած է ֆրանսական ընկերութիւն մը որուն ինքն իսկ անօրէնն է: Առաջին հատորը լոյս կը տեսնէ ի մօտոյ:

Հաճոյքով իմացանք որ փարիզի Գեղարուեստից վարժարանի այս տարուան «Հումի երկրորդ մրցանակը» (*2me second grand-prix*) տրուած է նկարչութեան հայ ուսանողուհի մը՝ Օրիսրգ Իրենէ Գալըպճեանի:

Լ Ր Ա Տ Ո Ւ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ ԵՒ ԿՈՎԿԱՍԻՑ

Դերասանուհի Օլգա Մայսուրեանի Յամեայ բնական գործ, յորեկանը.— Թիֆլիսում, Մայիսի 7ին, Ռուսթաւիլու թատրոնում տօնեց դերասանուհի Օլգա Մայսուրեանի բնական գործունէութեան Յամեայ յորեկանը:

Նախ քան յորեկանական հանդէսը բեմադրեց «Ովկիանայի Դէնը» պիեսը: Բեմադրութիւնից յետոյ տեղի ունեցաւ յորեկանական հանդէսը, որը բացեց Պ. Պօղոսեանը իր ողջոյնի ճառով:

Վրաստանի Լուսժողկոմի կողմից յորեկարին ողջունեց Պ. Զխաթարիշվիլին եւ յայտնեց, որ Լուսժողկոմի կողմէ յորեկարին տալ Վաստակաւոր դերասանուհու տիտղոս:

Հայաստանի Լուսժողկոմատի կողմից ողջունեց յորեկարին պետական թատրոնի ղեկավար Պ. Աբովը:

Ողջոյնի խօսքեր տալին Թիֆլիսի Հայ Պետդրածայի, Վրաստանի Եկաղէճիկ Դրամայի, Թուրք Պետդրամայի ներկայացուցիչները: Վերջում կարգացեցին շնորհաւորական հեռագրերը:

Երաժշտագէտ Անտոն Մայիլեանի Չամեայ յորեկանը.— Մայիսի 4ին, Բազում, Բունիաթ-Չաղէի անուն թուրք պետ, գեղ. թատրոնում Աղբէջանի Լուսժողկոմատի կից Ազգ. Փոքրամաս-